

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Gyulai Ügyvédi Iroda által képviselt I. rendű, a dr. Uzonyi Andrea jogtanácsos által képviselt II. rendű felperesnek, a dr. Lévai András jogtanácsos által képviselt alperes ellen számlatartozás megfizetése iránt indított perében a Pest Megyei Bíróság 2010. október 27-én kelt 11.G.24.417/2005/83. számú ítélete ellen - melyet az elsőfokú bíróság a 2010. november 26-án kelt 85. sorszámú ítéletével kiegészített - a felperesek részéről előterjesztett fellebbezések folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének a 32. sorszámú jogerős részítéletet részben megváltoztató rendelkezését részben megváltoztatja, az alperes marasztalását 33.037.649 (harminchárommillió-harminchétezer-hatszáznegyvenkilenc) forintra és kamataira szállítja le.

A Fővárosi Ítéltábla a II. rendű felperes által az alperesnek fizetendő összeget 26.244.576 (huszonhatmillió-kétszáznegyvennégyezer-ötszázhetvenhat) forintra és kamataira leszállítja, a perköltségre vonatkozó rendelkezést akként változtatja meg, hogy a II. rendű felperes az alperesnek 1.557.300 (egymillió-ötszázötvenhétezer-háromszáz) forint perköltséget köteles megfizetni;

egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A Fővárosi Ítéltábla kötelezi az I. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.312.000 (egymillió-háromszáztizenkétezer) forint másodfokú

perkötséget, továbbá az államnak külön felhívásra 900.000 (kilencszázezer) forint jogorvoslati illetéket;

kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű felperesnek 531.620 (ötszázharmincegyezer-hatszázhusz) forint másodfokú perkötséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

## I n d o k o l á s

Az I. rendű felperes és az alperes 1998. október 21-i keltezéssel írásban, határozatlan időre szóló szállítási szerződést kötöttek, amelynek alapján az I. rendű felperes műsoros hang- és képhordozókat értékesített az alperes részére.

A szerződésben - többek között - rendelkeztek a fizetési feltételekről, a korlátlan visszáruzásról, a reklámkötség-hozzájárulás mértékét 0,5 %-ban, a fix bónusz mértékét 1 %-ban határozták meg a felek.

1999. április 12-i keltezéssel az I. rendű felperes és az alperes újabb szállítási szerződést írt alá, amely már nem rendelkezett a megrendelő (alperes) korlátlan áru-visszaadási jogáról, egyebekben a szerződés lényegében a korábbival azonos tartalommal szabályozta a felek jogviszonyát.

A szállítási szerződéshez kapcsolódó, 2001. január 1-től érvényes kiegészítő megállapodásukban a felek azt is rögzítették, hogy az üzletnyitási hozzájárulás hipermarketenként 500.000 forint + ÁFA, a reklámkötség az éves forgalom 0,6 %-a, a fix bónusz (év végi engedmény) 1%, negyedéves elszámolással.

Az I. rendű felperes a megrendelt árut nem szállítólevéllel, hanem az előre kiállított számlával együtt adta át az alperesnek. Az alperes a leszállított áru tételes átvételét követően áruátvételi jegyet állított ki, és azt a számlával visszaküldte az I. rendű felperesnek, a visszaküldött számlát az I. rendű felperes az áruátvételi jeggyel a pénzügyi teljesítés érdekében megküldte az alperes számlaellenőrző osztályának.

Az I. rendű felperes 2002 decemberében elszámolást készített, amely szerint az alperesnek vele szemben 203.392.541 forint tartozása állt fenn.

Az alperes 2003. március 5-én kelt, az I. rendű felpereshez címzett levelében tartozását 165.912.725 forint összegben elismerte, a levél mellékletét képező kimutatásban felsorolva a nyilvántartása szerint rendezetlen I. rendű felperesi számlákat, számlánként rögzítve a kiszámlázott összegre vonatkozó álláspontját. Az alperesi kimutatás szerint az alperesi tartozást csökkentő visszáru számlák együttes összege 37.479.816 forint.

Az I. rendű felperes a szállítási szerződés alapján az alperessel szemben fennálló számlaköveteléséből 2003. február 27-én 53.331.140 forintot a ... Rt.-re, 77.279.848 forintot a ...-re (az eredeti II. rendű felperes későbbi jogutódjára), a 2003. március 28-án kelt engedményezési szerződéssel pedig további 54.095.974 forint követelést az ... Kft.-re (az eredeti II. rendű felperesre) engedményezett a tőkeköveteléshez kapcsolódó késedelmi kamatköveteléssel együtt, az engedményezési szerződések mellékletében az engedményezés tárgyát képező egyes számlákban foglalt követeléseket tételesen felsorolva.

Az alperes az I. rendű felperessel szemben fennálló, elismert tartozásából az engedményezésekről történt értesítését követően, 2003. február 27. és március 28. között az engedményeseknek, így a ... Rt.-nek 53.164.139 forintot, a ...-nek 76.700.859 forintot, az ... Kft.-nek 7.434.522 forintot, összesen 137.299.620 forintot fizetett meg.

Az I. rendű felperes 2004. június 14-től felszámolás alá került, a felszámolási eljárásban az alperes 129 millió forint összegű hitelezői igénybejelentését a felszámoló nyilvántartásba vette. Az alperesi hitelezői követelés részét képezte az I. rendű felperessel szemben a szállítási szerződés alapján különböző jogcímenek fennálló 9.076.147 forint összegű számlakövetelés, valamint az I. rendű felperes visszáruzott árukról kiállított 35.267.624 forint összegű jóváíró számláinak az ellenértéke.

Az I. rendű felperes és II. rendű felperesként az ... Kft. 2005. május 25-én előterjesztett, többször módosított keresetükben az alperest az I. rendű felperes részére a szállítási szerződés alapján fennálló számlatartozás címén 20.155.651 forint és a követelés alapjául szolgáló egyes számlák részösszegei után az esedékesség időpontjától a törvényes mértékű késedelmi kamat, valamint az alperes által késedelmesen teljesített számlatartozások után járó késedelmi kamat címén 43.148.583 forint, a II. rendű felperes részére - engedményezett számlatartozás címén - 46.661.452 forint és 2003. január 19. napjától a törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni.

A kereseti előadás szerint az alperes a szállítási szerződésből eredően fennálló 203.392.541 forint számlatartozásából 2003 márciusában az I. rendű felperes 37.479.816 forint összegű visszáru számláinak kompenzálásával 165.912.725 forint összegű tartozást ismert el, utóbb ezt az összeget 35.204.193 forint összegű I. rendű felperesi visszáru számlák összegének elszámolásával 168.188.348 forintra módosította. Az alperes az elismert tartozásán felül a részére leszállított, általa átvett áruk ellenértékéről összesen 20.155.651 forint összegben kiállított I. rendű felperesi számlák kifizetését indokolatlanul megtagadta, ezért ezt az összeget és az egyes számlák után az esedékesség időpontjától a késedelmi kamatot köteles megfizetni.

Az alperes továbbá a részére leszállított áru ellenértékéről kiállított számlák alperes központjába történő benyújtásának feltételét jelentő áruátvételi jegyeket rendszeresen több hetes, esetenként több hónapos késedelemmel küldte meg az I. rendű felperesnek, emiatt az I. rendű felperes a leszállított áru ellenértékéről

kiállított, mintegy 18 000 darab számláját csak késve tudta a szerződésnek megfelelően a vételár átutalása érdekében benyújtani az alperes központjába, így a számlák kifizetésére is csak késve kerülhetett sor. Ebből eredően az alperesnek 43.162.315 forint késedelmi kamattartozása keletkezett.

Az alperes elismert számlatartozásából az I. rendű felperes beszállítói mint engedményesek részére 2003. február 27. és március 28. között 137.299.620 forintot megfizetett, ebből a II. rendű felperes (... Kft.) részére 7.434.522 forint került megfizetésre, az alperesnek ezért a II. rendű felperesre engedményezett 54.095.975 forint számlakövetelésre figyelemmel a II. rendű felperessel szemben még 46.661.452 forint tartozása áll fenn, amely után 2003. szeptember 9-től tartozik késedelmi kamatot fizetni, mert a számlakövetelések esedékessége 2003. január 11. és január 19. közötti időpontokra esik.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Az I. rendű felperes számlakövetelésére nézve vitatta tartozása fennálltát, arra hivatkozással, hogy a felperesi követelés alapjául szolgáló számlák egy része mögött nincs tényleges teljesítés, a többi számla pedig nem szerepel az alperesi nyilvántartásban, illetve azok nem a szállítási szerződésben meghatározott teljesítésigazolásokkal együtt kerültek benyújtásra.

Az I. rendű felperes számláinak késedelmes igazolására alapított kereseti kérelemre nézve az alperes vitatta, hogy felróhatóan indokolatlanul késlekedett volna a teljesítésigazolással és a szabályszerűen benyújtott számlák kifizetésével, hangsúlyozva azt is, a kereseti előadás szerinti felróható késedelmének bizonyítása az I. rendű felperesre hárul.

A II. rendű felperes keresetének jogalapját és összecszerűségét az alperes nem vitatta, e kereseti kérelemmel szemben azonos összegű beszámítási kifogást terjesztett elő arra hivatkozással, hogy az I. rendű felperesnek vele szemben összesen 9.076.147 forint lejárt számlatartozása áll fenn, továbbá az I. rendű felperes a felek megállapodása alapján jelentős mennyiségű visszárut szállított el az alperes áruházaiából, amiről 35.267.624 forint összegben jóváíró számlákat (visszáru számlákat) állított ki, azok ellenértékét azonban nem fizette ki. Az I. rendű felperes mindezek mellett egyes számláit 2.032.053 forint összegben úgy engedményezte az ... Kft.-re, hogy az alperes vitatta a számlákban szereplő fizetési kötelezettsége fennálltát, továbbá 285.628 forint összegű számlát a hozzájuk tartozó helyesbítő számla nélkül engedményezett az ... Kft.-re, anélkül, hogy e számlák összegével az alperes tartozott volna. Így módon az I. rendű felperessel szemben az alperesnek 46.661.452 forint követelése áll fenn, amelyet a II. rendű felperessel mint engedménnyel szemben beszámít.

A II. rendű felperes a beszámítási kifogás elutasítását kérte arra hivatkozással, az alperesi követelések beszámításra nem alkalmasak, illetve azok az I. rendű felperes és az alperes egymás közötti jogviszonyában már korábban beszámításra kerültek.

Az elsőfokú bíróság 2007. október 1-jén meghozott 11.G.24.417/2005/32. számú részítéletével az alperest a II. rendű felperes részére 46.661.452 forint és ezen összeg után 2003. január 19-től a törvényes mértékű késedelmi kamat, valamint

2.494.390 forint perköltség megfizetésére kötelezte, tekintettel arra, hogy a II. rendű felperes kereseti kérelmét az alperes nem vitatta, az alperesi beszámítási kifogásra nézve pedig további bizonyítás szükséges. A részítéletet az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla 2009. január 13-án kelt 10.Gf.40.396/2008/5. számú részítéletével helybenhagyta.

A jogerős részítélet alapján az alperes 2009. október 5-én 89.657.743 forintot, 2009. november 23-án 291.759 forintot fizetett meg a II. rendű felperesnek, 2009. március 2-án pedig a II. rendű felperes jogi képviselőjének közvetlenül 1.913.278 forintot, 2009. március 3-án pedig további 120.000 forintot fizetett ki.

Az I. rendű felperesi követelésekkel összefüggésben ... igazságügyi könyvszakértő a perbeli számlák, áruátvételi jegyeik, kimutatások tételes vizsgálata alapján készített szakvéleménye (50. alatt) szerint a rendelkezésre álló dokumentumok alapján nem volt megállapítható, hogy az I. rendű felperes késedelmi kamatkövetelésének alapjául szolgáló 18 048 darab számla az áruvételi jegyekkel az I. rendű felpereshez, majd pedig tőle az alpereshez mikor érkezett meg, ennek megállapításához szükség lett volna a számlák másolatára és a hozzájuk tartozó áruvételi jegyekre. Az I. rendű felperesi számlakövetelés alapjául szolgáló számlák többségénél nem volt megállapítható a teljesítés megtörténte, a számlák mögötti teljesítés 1.250.051 forint összegű számla esetén volt megállapítható.

A II. rendű felperes kereseti kérelmével szembeni alperesi beszámítási kifogás tárgyát képező követelések vizsgálatára kirendelt dr. ... igazságügyi könyv- és adószakértő az I. rendű felperesi visszáru számlákra alapított, 35.267.624 forint összegű alperesi követelést 4.364.654 forint összegben, az alperesi előadás szerint fennálló tartozás hiányában engedményezett 285.628 forint összegű számlákhoz kapcsolódó beszámítási kifogást 183.002 forint összegben megalapozottnak találta, az alperes által vitatott 2.032.053 forint összértékű számlákra alapított alperesi igényt nem találta megalapozottnak. A számlakövetelés címén összesen 9.076.147 forint összegben érvényesített beszámítási kifogás megalapozott azzal, hogy ebből az alperes összesen 1.699.877 forintot vitatott. Mindezekre tekintettel az alperes által elismert 165.912.725 forint számlatartozásból kiindulva az engedményeseknek kifizetett 137.299.620 forint figyelembevételével az alperesnek 28.613.105 forint fizetési kötelezettsége maradt fenn, amelybe 13.623.803 forintot jogosult beszámítani, így a fennmaradó tartozása 14.989.302 forint, illetve az I. rendű felperesi kifogások megalapozottsága esetén 16.689.179 forint.

Az alperes elfogadta a szakértői véleményt és az abban foglaltakra figyelemmel ellenkérelmét akként módosította, hogy a II. rendű felperes keresetét az e tárgyban született jogerős részítélet megváltoztatásával 14.989.302 forint és késedelmi kamatait meghaladó részében kérte elutasítani.

Az I. rendű felperes az alperessel szembeni számlakövetelése tekintetében az annak alapjául szolgáló számlák dr. ... igazságügyi szakértő általi megvizsgálását indítványozta arra hivatkozással, e követelés vonatkozásában nem áll rendelkezésre annak megalapozottságát megállapító szakvélemény. Az I. rendű

felperes továbbá előadta azt is, a késedelmi kamatigénye alapjául szolgáló 18 000 darab számlából „véletlenszerűen kigyűjtött” 152 darab számla alapján az állapítható meg, hogy e számlák mindegyike az esedékesség időpontját megelőzően került kifizetés céljából benyújtásra az alperes központjába, amiből „valószínűsíthető, de nem állítható biztosan”, hogy a késedelmes napok száma az összes többi ilyen számla esetében is az esedékességhez mérve került megállapításra.

Az elsőfokú bíróság a 85. sorszámú kiegészítő ítélettel 2010. november 26-án kiegészített, 2010. október 27-én kelt 11.G.24.417/2005/83. számú ítéletével az alperest az I. rendű felperesnek 1.250.051 forint és 2002. március 23. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11 %, 2005. január 1. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat hét százalékkal növelt mértékének megfelelő késedelmi kamata megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan az I. rendű felperes keresetét elutasította, és az I. rendű felperest az alperes részére 3.014.868 forint perköltség, továbbá az államnak 900.000 forint le nem rótt illeték megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú bíróság a 32. sorszámú jogerős részítéletét részben megváltoztatva az alperes marasztalását 14.989.302 forintra és ezen összeg 2003. január 19. napjától a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamataira leszállította, ezt meghaladóan a II. rendű felperes keresetét elutasította, és a II. rendű felperest az alperes részére 60.973.735 forint és ezen összeg után 2009. október 6-tól a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat hét százalékkal növelt mértékének megfelelő kamata, továbbá 3.208.637forint perköltség megfizetésére kötelezte, egyebekben úgy rendelkezett, egyéb költségeit a II. rendű felperes és az alperes viseli.

Az ítélet indokolása szerint az I. rendű felperes számlatartozás megfizetése iránti kereseti kérelmét az elsőfokú bíróság ... szakértői véleményét ítélkezése alapjául elfogadva 1.250.051 forint összegben találta megalapozottnak, figyelemmel arra, hogy ezt meghaladóan a követelés alapjául megjelölt számlák mögötti teljesítés ténye nem volt megállapítható, és a szakértői vélemény elkészítését követően sem kerültek benyújtásra olyan okiratok, amelyek a számlák mögötti teljesítést a már elismert mértéket meghaladóan igazolhatnák, és miután ebben a körben már készült egy igazságügyi szakértői vélemény, az I. rendű felperes által indítványozott új könyvszakértő kirendelését az elsőfokú bíróság szükségtelennek találta.

A 43.148.583 forint összegű I. rendű felperesi késedelmi kamatkövetelésre nézve az elsőfokú bíróság kifejtette, az I. rendű felperesre hárult annak bizonyítása, hogy az alperes késedelmesen tett eleget a megvizsgálási (ellenőrzési) kötelezettségének, ezért tőle olyan időpontban kapta vissza a teljesítésigazolással ellátott számlákat, hogy azokat csak jóval az esedékességet követően tudta szabályszerűen, a szerződés előírásainak megfelelően benyújtani az alperes központjába. Ezekre a körülményekre nézve azonban az I. rendű felperes a Pp. 3. § (3) bekezdésében előírt kioktatás, valamint a Pp. 141. § (2) és (6) bekezdésére történt figyelmeztetés ellenére semmiféle bizonyítékot nem csatolt, nem jelölt meg, bizonyítási indítványt sem terjesztett elő, ellenben úgy nyilatkozott, nem állnak rendelkezésére dokumentumok. A per utolsó tárgyalásán tett azon felperesi

előadással összefüggésben, hogy 152 darab megvizsgált számla alapján az alperesi kifizetésre valószínűsíthetően az ebbe a körbe tartozó valamennyi számla esetén az esedékességi időponthoz képest került sor késedelmesen, az elsőfokú bíróság azért mellőzte a további bizonyítást, mert ez a felperesi nyilatkozat ellentétes volt a felperes korábbi perbeli nyilatkozataival, továbbá azért, mert életszerűtlen az a felperesi feltételezés, hogy I. rendű felperes már a számla kiállításakor pontosan meg tudta becsülni azt az időpontot, hogy az alperes mennyi idő múlva fogja visszaküldeni a részére a teljesítésigazolással együtt a számlákat, és ezen feltételezett időpont figyelembevételével előre meg tudja határozni a számla esedékességének időpontját. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság az I. rendű felperes kereseti kérelmét ebben a körben teljes egészében megalapozatlannak találta, és miután az I. rendű felperes 98 %-ban pervesztes lett, a le nem rótt kereseti illeték, valamint az alperes perköltsége teljes összegének megfizetésére az I. rendű felperest kötelezte.

A II. rendű felperes jogerős részítélettel elbírált kereseti kérelmével és az azzal szemben előterjesztett alperesi beszámítási kifogással összefüggésben az elsőfokú bíróság dr. ... igazságügyi szakértő kiegészített szakvéleményét aggálytalannak találta, ezért mellőzte új szakértő kirendelését, arra is figyelemmel, hogy a kirendelt szakértő az adószakértői kompetenciába tartozó kérdésekben is rendelkezik a szükséges ismeretekkel.

Az alperes visszáruzási jogosultságával összefüggésben az elsőfokú bíróság kifejtette, a rendelkezésre álló adatokból megállapíthatóan az I. rendű felperes a szállítási szerződés 1999. április 12-i módosítását követően is visszavette az alperestől a szezonálisan kifutó, vagy kilistázott árukat is, erről jóváíró számlákat állított ki, amelyeket a felek a felperesi áruszámlákkal szemben kompenzáltak. Az I. rendű felperes ezen ráutaló magatartása azt bizonyítja, hogy az I. rendű felperes továbbra is elfogadta az alperes részéről történő visszáruzást, ebből a szempontból pedig annak nincs jelentősége, hogy az I. rendű felperes milyen okból nem élt azzal a lehetőséggel, hogy megtagadja a visszáru számla kiállítását. A visszáruzás az I. rendű felperes részéről elfogadottnak tekintendő, azt utóbb eredményesen a II. rendű felperes mint engedményes sem kifogásolhatja.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatokból nem találta megállapíthatónak azt, hogy az alperes beszámítási kifogásában szereplő egyes követeléseket az I. rendű felperes milyen okból vitatott, illetve hogy megalapozottan vitatott volna, az áruháznnyitási díj felszámítását pedig, ami a szállítási szerződésben kétségtelenül nem szerepel, a rendelkezésre álló adatokból megállapíthatóan az I. rendű felperes nem vitatta.

Az alperes által elismert 165.912.725 forint számlatartozásból kiindulva az engedményeseknek megfizetett 137.299.620 forint figyelembevételével az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes terhére 28.613.105 forint fizetési kötelezettség volt megállapítható, amelybe az alperes jogosult volt beszámítani 13.623.803 forint összegű, az I. rendű felperessel szemben fennálló követelését, erre tekintettel a II. rendű felperes részére az alperes 14.989.302 forintot és annak 2003. január 19-től a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát tartozik megfizetni. Mindezekre tekintettel az volt megállapítható, hogy a jogerős részítélet alapján az alperes tartozatlanul fizetett a II. rendű felperes részére 31.672.150 forintot és

ennek 2003. január 19-től számított késedelmi kamatait, erre tekintettel az alperes 60.973.735 forint visszafizetésére megalapozottan tarthat igényt azzal, hogy ezen teljes összeg után 2009. október 6. napjától a törvényes mértékű késedelmi kamat is megilleti. Az elsőfokú bíróság ezért a II. rendű felperes keresete tárgyában korábban született jogerős részítéletet a Pp. 213. § (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel részben megváltoztatta, az alperes marasztalásának mértékét a II. rendű felperes keresetének részbeni elutasításával leszállította, és a II. rendű felperest a többlet visszatérítésére kötelezte azzal, hogy a II. rendű felperes a jogerős részítélet alapján neki kifizetett perköltséget is teljes egészében köteles visszafizetni. A II. rendű felperesi kereset tárgyában az elsőfokú bíróság a perköltségről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján, a II. rendű felperes kétharmad arányú, az alperes egyharmad arányú pervesztességének megfelelően rendelkezett.

Az ítélettel szemben a felperesek fellebbeztek.

Az I. rendű felperes fellebbezésében az ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte arra hivatkozással, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás szabályait megsértve az I. rendű felperes bizonyítási indítványának jogellenes mellőzésével, hiányos szakértői véleményre alapítva megalapozatlan ítéletet hozott. A fellebbezés szerint ... igazságügyi szakértő az I. rendű felperes számlakövetelését alátámasztó számlák mögötti tényleges teljesítést a számlák, bizonylatok jelentéktelen hibái miatt nem találta megállapíthatónak, ugyanakkor nem vizsgálta az alperes nyilvántartásait, amelyek alapján egyértelműen megállapítható lett volna, hogy a felperes az árut leszállította, azt az alperes értékesítette és az értékesítésből árbevétele keletkezett, ezért az áru ellenértékének megfizetése alól az alperes nem mentesülhet önmagában azért, mert a számlák pontatlanok, illetve mert az alperes elmulasztotta az áruátvételi jegyek kiállítását vagy azokat hiányosan állította ki. Az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 182. § (2) bekezdésében foglaltakat, amikor az I. rendű felperes erre irányuló indítványa ellenére nem rendelte el a felperesi követelést megalapozó számlák dr. ... igazságügyi szakértő általi vizsgálatát, amely számlákat egyebekben az I. rendű felperes korábban a szakértő rendelkezésére bocsátott.

Az elsőfokú bíróság az alperes által késedelmesen teljesített számlatartozások miatt fizetendő késedelmi kamat követeléssel összefüggésben ugyancsak az eljárási szabályokat megsértve utasította el a per utolsó tárgyalásán előterjesztett, szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványt, és jogszabálysértően hagyta figyelmen kívül a szűrőpróbaszerűen megvizsgált 152 darab számla vonatkozásában az utolsó tárgyaláson tett felperesi előadásokat, illetve azokat ítélete indokolásában tévesen minősítette életszerűtlennek.

A II. rendű felperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének a keresete szerinti megváltoztatását, másodsorban az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.

A II. rendű felperes fellebbezésében hangsúlyozta, a Ptk. 329. § (3) bekezdésében foglaltakból következően az alperes a többi engedményesnek teljesített kifizetésekre a II. rendű felperessel szemben nem hivatkozhat beszámítási kifogásként, a II. rendű felperessel szemben kizárólag a szállítási szerződés alapján az I. rendű felperes felé fennálló követeléseit számíthatja be. Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az alperes beszámítási kifogását 13.623.803 forint összegben megalapozottnak találta. A visszáru jóváíró számlákból eredő 4.364.654 forint alperesi követelés beszámításának feltételei azért nem állnak fenn, mert az engedményezéssel a II. rendű felperes az I. rendű felperes tételesen, egyedileg meghatározott számlaköveteléseit szerezte meg, vagyis kizárólag a rá engedményezett számlakövetelések tekintetében vált az I. rendű felperes jogutódjává. Vele szemben ezért az alperes kizárólag az engedményezés tárgyát képező számlákban foglalt árukra kiállított visszáru számlákat számíthatná be, figyelemmel arra, hogy a visszáru számla kizárólag az alapszámlával együtt kezelhető és értelmezhető. A kirendelt igazságügyi szakértő nem vizsgálta azt, hogy a 4.364.654 forint összegű, beszámításra alkalmasnak minősített alperesi követelés a II. rendű felperesre engedményezett számlákhoz kapcsolódó visszáru számlákból ered-e, ezért a szakértő téves következtetésre jutott, az arra alapított ítéleti rendelkezés is téves. A visszáru számlákra alapított beszámítási kifogás továbbá azért is megalapozatlan, mert a módosított szállítási szerződés alapján a visszáruzási jog az alperest már nem illette meg.

Az alperes 9.076.147 forint összegű költség számláira nézve a II. rendű felperes állította, a rendelkezésre álló okirati bizonyítékokból kétséget kizáróan megállapítható, hogy az e számlákban foglalt alperesi követelést az I. rendű felperes teljes egészében vitatta, illetve hogy a 3.113.829 és a 3.494.838 forint részösszegekről az alperes nem is állított ki számlát, ami a beszámítás lehetőségét önmagában kizárta teszi, az áruháznýtási díj felszámítására a szállítási szerződés nem biztosított lehetőséget, továbbá indokolatlannak tekinthető a szerződésben rögzített 1 % mértékű bónusz helyett 1,25 %-os bónusz felszámítása.

Az alperest a kereseti kérelem szerinti 46.661.452 forint és késedelmi kamatai megfizetésének kötelezettsége terheli a II. rendű felperessel szemben.

Az elsőfokú bíróság által alkalmazott számítási mód egyébként is téves, amint ugyanis azt az elsőfokú bíróság is megállapította ítélete indokolásában, az alperes az I. rendű felperesi elszámolás szerinti 203.392.545 forint összegű tartozásába végül is 35.204.193 forint visszáru számlából eredő követelését számította be, szemben az elsőfokú bíróság által az elszámoláskor figyelembe vett 37.479.816 forinttal, így az engedményeseknek történt teljesítés figyelembevételével az alperesnek 30.888.728 forint tartozása maradt fenn.

Az elsőfokú bíróság ítéletének a II. rendű felperes perköltségét megállapító rendelkezése is jogszabálysértő, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta annak értékelését, hogy a részítelet meghozatalára azért került sor, mert az alperes bár nem vitatta a II. rendű felperes kereseti kérelmét, az azzal szemben előterjesztett beszámítási kifogásra vonatkozó bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget. Az indokolatlan késedelméből eredő költségek megtérítésére az alperes a Pp. 80. § (2) bekezdése értelmében nem tarthat igényt, ezért a részítelet elleni fellebbezéssel kapcsolatban felmerült teljes perköltség, az

elsőfokú eljárással felmerült további perköltség, a jelen eljárással kapcsolatban felmerült teljes perköltség megfizetésére az alperest kell kötelezni.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte.

Az I. rendű felperes fellebbezésében foglaltakra hangsúlyozta, a számlatartozás megfizetésére irányuló kereseti kérelemmel összefüggésben ... igazságügyi szakértő részletesen bemutatta, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján miért nem állapítható meg az, hogy az I. rendű felperes igényt tarthat az általa megjelölt számlák ellenértékének megfizetésére. Ezt követően az elsőfokú bíróság a 60-II. sorszámú végzésével e követelésére nézve is tájékoztatta az I. rendű felperest a ráháruló bizonyítási kötelezettségről, és felhívta bizonyítékai előterjesztésére, az I. rendű felperes azonban a felhívásban foglaltak ellenére sem csatolt olyan újabb okiratokat, bizonyítékokat, amelyek alkalmasak lehetnének annak bizonyítására, hogy a követelt összegre megalapozottan tarthat igényt. A rendelkezésre álló iratok alapján pedig az I. rendű felperesi indítvány szerinti új szakértő kirendelése sem vezethetett volna eredményre. Az I. rendű felperes a per tartama alatt közel három éven keresztül sem pótolta a követelése alapjául megjelölt számlák hiányosságait, a bizonyítatlanság következményeit neki kell viselnie.

A késedelmi kamat iránti igényét az I. rendű felperes a per utolsó tárgyalásáig arra az állításra alapította, hogy az alperes késve küldte vissza részére a számlákat a teljesítésigazolással, ezért az ellenérték kifizetése is késedelmet szenvedett. Az I. rendű felperes bizonyítási kötelezettségének az elsőfokú bíróság tájékoztatása és felhívása ellenére e kereseti kérelem vonatkozásában sem tett eleget, a bíróság felhívásának ismeretében kifejezetten úgy nyilatkozott, nem állnak rendelkezésére a bizonyításhoz szükséges dokumentumok. Ezt követően a per utolsó tárgyalásán a késedelmi kamatra irányuló kereseti kérelmével összefüggésben a korábbiakkal teljesen ellentétes tényelőadást tett, amit az elsőfokú bíróság helytállónan értékelt életszerűtlennek, továbbá az utolsó tárgyaláson az új szakértő kirendelésére előterjesztett I. rendű felperesi indítványt is helytállónan utasította el az elsőfokú bíróság.

A II. rendű felperes keresetével összefüggésben az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján helytállónan jutott arra a következtetésre, hogy a II. rendű felperes engedményesként legfeljebb 28.613.105 forintra tarthat igényt az alperestől. A II. rendű felperes fellebbezési előadásával szemben a rendelkezésre álló adatokból kétséget kizáróan megállapítható, hogy az alperes a 203.392.541 forint összegű elismert tartozásába 37.479.816 forintot számított be.

Az elsőfokú bíróság nem tévedett, amikor a II. rendű felperes alperessel szemben fennálló követelésének összegét összesen 28.613.105 forintban állapította meg, továbbá akkor sem, amikor a marasztalási összeget ebből az összegből kiindulva a szakvélemény szerint beszámításra alkalmas alperesi követelések levonásával határozta meg.

A visszáru számlák beszámításával kapcsolatos felperesi álláspont több okból is téves, egyrészt a beszámításnak kizárólag az alapszámlákhoz kapcsolódó visszáru számlák vonatkozásában történő megengedése a beszámítás indokolatlan korlátozását jelentené, másrészt a rendelkezésre álló adatokból kétséget kizáróan

megállapíthatóan az I. rendű felperes és az alperes között ráutaló magatartással megállapodás jött létre az alperes korlátlan visszáruzási lehetőségének biztosításáról. A perben kirendelt igazságügyi szakértő véleménye egyebekben azt támasztja alá, hogy a beszámítási kifogással érintett visszáru számlák között nincs olyan számla, amely egy másik engedményesre engedményezett alapszámlához kapcsolódna.

A beszámítás körében az I. rendű felperes által vitatott alperesi számlakövetelések összegét az igazságügyi szakértő a rendelkezésre álló okiratok alapján állapította meg 1.699.877 forintban, az alperesi számlakövetelés teljes körű, I. rendű felperes vitatásán alapuló fellebbezési előadás megalapozatlan.

A 3.494.838 forint alperesi követelésről kiállított számla a peranyagban fellelhető, továbbá a fellebbezési ellenkérelemhez is csatolásra került. A 3.113.829 forint bónuszról az alperes nem számlát, hanem pénzügyi értesítő levelet állított ki, mert a számviteli szabályok szerint a bónusz utólagos árengedménynek minősül, amiről a gyakorlatban számla helyett ilyen értesítés kiállítására kerül sor. A peranyagban ez a levél is fellelhető.

Az áruháznitási díjban a felek a 2002. március 25-én kelt megállapodásban állapodtak meg, amely megállapodást a II. rendű felperesnek is ismernie kell, egyebekben az a fellebbezési ellenkérelem 4. számú mellékletét képezi.

A bónusz a 2002. március 25-i megállapodás 8. pontja alapján került 1,25 % mértékben elszámolásra.

A II. rendű felperes perköltségre vonatkozó fellebbezési előadása is nyilvánvalóan téves, a részítélet meghozatalára ugyanis, annak indoklásából is megállapíthatóan, kizárólag azért került sor, mert az alperesi elismerésre tekintettel a II. rendű felperes keresetének eldöntéséhez további tárgyalásra nem volt szükség.

Az I. rendű felperes fellebbezése megalapozatlan, a II. rendű felperes fellebbezése részben megalapozott, az alábbiak szerint.

Az elsőfokú bíróság a tényállást megfelelő bizonyítást követően, a bizonyítékok Pp. 206. §-a szerinti mérlegelésével, értékelésével a per eldöntéséhez szükséges mértékben feltárta, és az arra alapított jogi következtetése is túlnyomórészt helytálló.

Az I. rendű felperes a 43.148.583 forint késedelmi kamat megfizetésére irányuló keresetét arra a tényelőadásra alapította, hogy az általa leszállított áruk tekintetében az alperes rendszeresen, több mint 18000 számlát érintően késedelmesen adta ki a teljesítésigazolásokat, a leszállított áruk ellenértékének kifizetése ezért jelentős késedelmet szenvedett. A Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el. A késedelmi kamatkövetelés alapjául szolgáló kereseti tényállítások bizonyítása a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az I. rendű felperesre hárult.

A Pp. 177. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, ha a perben jelentős tény, vagy egyéb körülmény megállapításához vagy megítéléséhez olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik, a bíróság szakértőt rendel ki.

Az elsőfokú bíróság által a Pp. 177. § (1) bekezdése szerint kirendelt ... igazságügyi könyvszakértő a rendelkezésre bocsátott okiratok alapján a késedelmi kamatkövetelés alapjául szolgáló tényeket nem találta megállapíthatónak, ehhez további okiratok rendelkezésére bocsátását tartotta szükségesnek.

A Pp. 3. § (3) bekezdése szerint a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a feleket terheli. A bizonyítás indítványozása elmulasztásának, illetve a bizonyítási indítvány elkésett voltának jogkövetkezményei, valamint a bizonyítás esetleges sikertelensége törvény eltérő rendelkezése hiányában a bizonyításra a kötelezett felet terheli. A bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni.

A (4) bekezdés kimondja azt is, a bíróság a bizonyítási indítványhoz, illetve a bizonyítást elrendelő határozatához nincs kötve. A bíróság mellőzi a bizonyítás elrendelését, vagy a már elrendelt bizonyítás lefolytatását (kiegészítését, megismétlését), ha az a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen.

Az elsőfokú bíróság a 60-II. sorszámú végzésében a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatást követően a jogkövetkezményekre figyelmeztetéssel, a további bizonyítás mellőzésének terhe mellett felhívta az I. rendű felperest bizonyítási indítványai megtételére. A felhívásra az I. rendű felperes úgy nyilatkozott, nem áll rendelkezésére további okirati bizonyíték, az esetlegesen szükséges további bizonyítékokat álláspontja szerint az alperes tartozik rendelkezésre bocsátani.

Ilyen előzmények után vetette fel az I. rendű felperes a per utolsó tárgyalásán 258 számla szűrőpróbaszerű vizsgálatára hivatkozással „valószínűségként” annak lehetőségét, hogy az alperes késedelmi kamatfizetési kötelezettsége esetlegesen az I. rendű felperes által kiállított számlák esedékességének időpontjától lenne megállapítható. Az I. rendű felperes e nyilatkozata ugyanakkor, annak tényleges tartalma szerint, nem értékelhető akként, hogy azzal az I. rendű felperes a késedelmi kamat megfizetésére irányuló kereseti kérelme korábbi perbeli nyilatkozatai szerinti ténybeli alapját megváltoztatta, és ezzel e részében keresetét új ténybeli alapokra helyezte volna. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok megsértése nélkül járt el, amikor az I. rendű felperes késedelmi kamatkövetelésének elbírálásakor az I. rendű felperes kereseti tényelődásainak megalapozottságát vizsgálta és a kirendelt igazságügyi szakértő Fővárosi Ítélőtábla álláspontja szerint is aggálytalan véleményét ítélezése alapjául elfogadva a késedelmi kamatkövetelést megalapozatlannak találta.

Az I. rendű felperesi számlakövetelés vonatkozásában az elsőfokú bíróság ... igazságügyi szakértő szakértői véleménye alapján ugyancsak helytállóan helyezkedett arra az álláspontra, hogy az 1.250.051 forint marasztalási összeget meghaladóan a rendelkezésre álló adatok, okiratok nem támasztják alá azt, hogy az I. rendű felperes által kiállított számlák alapján az alperest további fizetési

kötelezettség terhelné, arra figyelemmel pedig, hogy az I. rendű felperes a 60-II. sorszámú végzésben foglalt tájékoztatás és felhívás ellenére az igazságügyi szakértői vélemény benyújtását követően nem terjesztett elő olyan új okirati bizonyítékokat, amelyek esetlegesen újabb szakértői vizsgálat tárgyát képezhettek volna, illetve más szakértő kirendelését teheték volna indokoltá, az elsőfokú bíróság az újabb igazságügyi szakértő kirendelésére irányuló I. rendű felperesi bizonyítási indítvány teljesítését a Pp. 182. § (3) bekezdésében foglaltak megsértése nélkül mellőzte.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a II. rendű felperesi követeléssel szemben előterjesztett alperesi beszámítási kifogás tárgyában folytatott tárgyalás eredményeképpen dr. ... igazságügyi szakértő szakértői véleményében foglaltakra alapítva azt állapította meg, hogy az I. rendű felperessel mint engedménnyessel szemben különböző jogcímeken (bónusz, reklámdíj, áruháznyitási díj stb.) fennálló 9.076.147 forint számlakövetelésre, a visszáru számlákból eredő 4.364.654 forint követelésre, továbbá arra tekintettel, hogy a II. rendű felperesre engedményezett összegből 183.002 forinttal az alperes nem tartozik, az alperes beszámítási kifogása 13.623.803 forint összegben megalapozott.

A visszáruzási jogosultság tekintetében a per adatainak helytálló értékelésével, értelmezésével jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy miután az I. rendű felperes a szállítási szerződés 1999. április 12-i módosítását követően sem tagadta meg az alperes által visszáruzott áruk visszavételét, azokról továbbra is kiállította a jóváíró számlákat, a felek ráutaló magatartása alapján a visszáruzás tekintetében közöttük a megállapodást továbbra is fennállónak kellett tekinteni (Ptk. 216. § (1) bekezdése).

A Ptk. 329. § (3) bekezdése az engedményezett követeléssel szemben egy másik követelés beszámításához a Ptk. 296. §-ában meghatározott feltételek mellett - azonos jogalanyok egymással szembeni kölcsönösen fennálló egymemű és lejárt követelése - további feltételként, követelményként kizárólag azt írja elő, hogy az engedményezővel szemben fennálló, az engedménnyessel szemben beszámítani kívánt követelés (ellenkövetelés) jogalapja már az engedményezésről való értesítéskor fennálljon. Ebből következően a beszámításnak ilyen esetben sem előfeltétele az, hogy az engedményezett követelés és a beszámítani kívánt követelés azonos jogviszonyból származzon. A perbeli esetben a szakértő által megalapozottnak talált 4.364.654 forint visszáru számlákra alapított alperesi követelés a beszámítás Ptk. 296. §-ában és 329. § (1) bekezdésében meghatározott feltételeinek megfelelt, ezért az elsőfokú bíróság az alperes beszámítási kifogását e részében helytállóan találta megalapozottnak. A II. rendű felperesi fellebbezésben e körben kifejtett jogi álláspontot a Fővárosi Ítéltábla nem osztja.

A 9.076.147 forint összegű alperesi számlakövetelés vonatkozásában a rendelkezésre álló adatokból nem volt megállapítható, hogy azt az I. rendű felperes teljes egészében vitatta volna, a per adatai, az igazságügyi szakértői vélemény alapján az állapítható meg, hogy az I. rendű felperes ebből az összegből 2003 tavaszán az alpereshez intézett levelében 1.699.877 forintot tett vitássá. A rendelkezésre álló iratokból ugyanakkor az is kétséget kizáróan megállapítható,

hogy ezt követően az I. rendű felperes ellen indított felszámolási eljárásban az alperes e követelés tekintetében is hitelezői igénybejelentéssel élt, hitelezői igénybejelentését az I. rendű felperes képviselőjében a felszámoló nyilvántartásba vette, így módon elismerve annak megalapozottságát, a felszámolási eljárásban érvényesített alperesi követelés fennálltát. Olyan adat, bizonyíték pedig a perben nem merült fel, amely azt támasztaná alá, hogy az alperesi beszámítás tárgyát képező, egyebekben a Ptk. 296. §-ában és 329. § (2) bekezdésében meghatározott feltételeknek megfelelő, ezért beszámításra alkalmas I. rendű felperesi számlatartozás ne állna fenn. A Ptk. 242. § (1) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel tehát nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a beszámítási kifogást ebben a részében is megalapozottnak találta.

Tévedett ugyanakkor az elsőfokú bíróság, amikor a 13.623.803 forint összegben megalapozottnak ítélt alperesi beszámítási kifogásra tekintettel a II. rendű felperes keresete tárgyában korábban meghozott jogerős részítéletének módosításakor az alperesi marasztalás összegét és erre figyelemmel a jogerős részítélet alapján teljesített alperesi túlfizetés összegét a Pp. 213. § (2) bekezdésében foglaltaktól eltérően nem a jogerős részítélettel a II. rendű felperes javára megítélt 46.661.452 forint marasztalási összegből kiindulva határozta meg.

A Pp. 213. § (2) bekezdése értelmében részítélet meghozatalának egyebek mellett akkor van helye, ha egyes kereseti kérelmek vonatkozásában további tárgyalásra nincs szükség és a többi kereseti kérelem vagy a beszámítási kifogás eldöntése végett a tárgyalást el kell halasztani. E jogszabályhely szerint továbbá a részítélet a később hozott ítélettel a beszámítási kifogásra, illetőleg a viszontkeresetre vonatkozó tárgyalás eredményéhez képest hatályon kívül helyezhető, vagy megfelelően módosítható. A jogerős részítélet hatályon kívül helyezésére, illetve módosítására tehát csakis az annak meghozatalát követően a beszámítási kifogás, illetve a viszontkereset tárgyában folytatott tárgyalás eredményéhez képest, vagyis kizárólag akkor és annyiban kerülhet sor, amikor és amennyiben utóbb a jogerős részítélettel elbírált kereseti követeléssel szemben beszámítási kifogással vagy viszontkeresettel érvényesített ellenkövetelés (Pp. 139. §) megalapozottnak bizonyul, ezt meghaladóan a jogerős részítélet rendelkezéseinek, az abban foglalt döntés alapjául szolgáló ténybeli, jogi indokoknak a megváltoztatására nincs jogszabályi lehetőség.

A II. rendű felperes keresete tárgyában azért került sor jogerős részítélet meghozatalára, mert a II. rendű felperes 46.661.452 forint és 2003. január 19-től járó késedelmi kamatai megfizetésére irányuló kereseti követelését az alperes sem jogalapjában, sem összecszerűségében nem vitatta, ilyen összegben tartozását a II. rendű felperessel mint engedménnyessel szemben fennállónak ismerte el, a II. rendű felperes keresetének elutasítását kizárólag beszámítási kifogására hivatkozással kérte. E tartozás-elismerésre alapítva az alperest a II. rendű felperes keresete szerint 46.661.452 forint és járulékai megfizetésére kötelező részítélet meghozatalát követően ebben a körben a Pp. 213. § (2) bekezdése szerint a továbbiakban már kizárólag az alperesi beszámítási kifogás képezhetette a per tárgyát, míg az alperes II. rendű felperessel szemben fennálló tartozásának

jogalapja, összecszerősége a részítelet anyagi jogereje (Pp. 229. § (1) bekezdés) folytán már nem volt vizsgálható, azt utóbb az alperes már nem tehette vitássá.

Mindezekből következően arra figyelemmel, hogy az alperes beszámítási kifogása 13.623.803 forint összegben bizonyult megalapozottnak, az elsőfokú bíróság akkor járt volna el a jogszabályi rendelkezések szerint, ha a II. rendű felperes keresete tárgyában született jogerős részítelet Pp. 213. § (2) bekezdése szerinti módosításával a II. rendű felperes javára megítélt 46.661.452 forint marasztalási összeget a 13.623.803 forint beszámításával 33.037.649 forintra szállítja le, és ennek megfelelően rendelkezik az alperes javára túlfizetésként kimutatható 13.000.623 forint és késedelmi kamatai, továbbá a pernyertesség-pervesztesség megváltozott arányára figyelemmel a II. rendű felperesi kereset tekintetében a perköltség peres felek közötti elszámolásáról.

Ugyanakkor nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a perköltség felek közötti megosztása során nem alkalmazta a Pp. 80. (1) bekezdését, a részítelet meghozatalára ugyanis kétséget kizáróan megállapíthatóan azért került sor, mert az alperes elismerte a II. rendű felperes kereseti követelésének fennálltát, ugyanakkor az alperes terhére nem volt megállapítható olyan magatartás, amely a Pp. 80. § (2) bekezdésének alkalmazására alapul szolgálhatott volna.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, az alperes marasztalását a II. rendű felperes vonatkozásában 33.037.649 forintra és kamataira leszállította, a II. rendű felperes által az alperesnek fizetendő összeget a 13.623.803 forint túlfizetés és ennek 2003. január 19-től 2009. október 5-ig járó - az elsőfokú bíróság által alkalmazott késedelmi kamatszámítással meghatározott - 12.620.773 forint késedelmi kamat figyelembevételével 26.244.576 forintra és késedelmi kamataira ugyancsak leszállította, továbbá a Pp. 81. § (1) bekezdése alkalmazásával a II. rendű felperes 71 %-os pernyertességére figyelemmel a felek által előlegezett költségek (eljárási illeték, szakértői díj, ügyvédi munkadíj) pernyertesség-pervesztesség arányának megfelelő elszámolásával a II. rendű felperest az alperes részére 1.557.300 forint perköltség megfizetésére kötelezte, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét ugyancsak a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az I. rendű felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alkalmazásával az I. rendű felperest kötelezte az alperes 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (3) és (5) bekezdése alkalmazásával megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésre, míg az I. rendű felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illeték megfizetéséről a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (4) bekezdése alapján rendelkezett.

A II. rendű felperes fellebbezése részben, 57 % arányban megalapozottnak bizonyult, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján az alperest kötelezte a II. rendű felperes 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alkalmazásával megállapított ügyvédi munkadíjból, valamint a

fellebbezési eljárási illetékből álló másodfokú perköltsége arányos részének megfizetésére.

Budapest, 2011. május 10.

Dr. Bánki Horváth Mária s. k.,  
a tanács elnöke

. Felker László s. k.,  
előadó bíró

Levek Istvánné dr. s. k.,  
bíró

A kiadmány hitelül

Fővárosi Ítéltábla  
10.Gf.40.396/2008/5.

### **A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!**

A Fővárosi Ítéltábla a Giró Szász és Társa Ügyvédi Iroda által képviselt I. rendű, a GYÜLVÉSZI Ügyvédi Iroda által képviselt ... II. felpereseknek, dr. Udvardi György jogtanácsos által képviselt alperes ellen vételár megfizetése iránt indított perében a Pest Megyei Bíróság 2007. október 1-jén kelt 11.G.24.417/2005/32. számú részítele ellen az alperes részéről 37. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

#### **részítéletet:**

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság részíteleit helybenhagyja;

kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű felperesnek 100.000 (egyszázezer) forint másodfokú perköltséget.

A részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

## **I n d o k o l á s**

Az elsőfokú bíróság által megállapított - a felek által nem vitatott - tényállás szerint az I. rendű felperes 1995-től kezdődően szállítási szerződés alapján műsoros hang- és képhordozókat (CD, videó, műsoros hangkazetta, DVD) szállított az alperes részére. Az I. rendű felperes 2003. március 28-án a II. rendű felperesre engedményezte a szállítási szerződésekből eredő követeléseinek egy részét, 54.095.975 forintot és késedelmi kamatait, e követelések 2003. január 11-e és 2003. január 19-e között váltak esedékessé. Az alperes az engedményezés alapján a II. rendű felperes részére 7.434.522 forintot megfizetett.

A II. rendű felperes a keresetében azt kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 46.661.452 forint és ennek 2003. január 19-től számított késedelmi kamatai és a perköltség megfizetésére. Az alperes a II. rendű felperes követelésének jogalapját és összegét nem vitatta, de azzal szemben beszámítási kifogást terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság részítéletet hozott, amelyben kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a II. rendű felperesnek 15 napon belül 46.661.452 forintot, és ezen összeg után 2003. január 19-től 2004. december 31-ig évi 11 %, 2005. január 1-től a kifizetés napjáig minden naptári félév teljes idejére a naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegét, valamint 2.494.399 forint perköltséget. Határozata indokolása szerint az alperes a II. rendű felperes kereseti kérelmét nem vitatta, a beszámítási kifogását tekintve azonban további bizonyítás szükséges, ezért az elsőfokú bíróság a Pp. 213. §-ának (2) bekezdése alapján, figyelemmel a 3/2000. Polgári jogegységi határozatra, részítélettel - kizárólag - a II. rendű felperes kereseti igénye körében döntött az alperes elismerésére alapítottn, és határozatát a Pp. 221. §-ának (2) bekezdésében írt rendelkezés alkalmazásával röviden indokolta. A perköltségről a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján rendelkezett.

Az alperes a részítélet ellen fellebbezést terjesztett elő annak hatályon kívül helyezése, és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása iránt. Hivatkozása szerint az alperes által előterjesztett beszámítási kifogás összege megegyezik a II. rendű felperes kereseti követelésével, így a követelésnek nem volt olyan önállóan elbírálgató része, amely felől az elsőfokú bíróság részítéletet hozhatott volna az alperes elismerése alapján, ezért az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabályt sértett, amikor a beszámítási kifogás tárgyában való döntés nélkül kizárólag a II. rendű felperes keresetét bírálta el.

A II. rendű felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság részítéletének a helybenhagyására irányult. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a konkrét körülményeket mérlegelte határozata meghozatala előtt, a II. rendű felperes követelését az első fokú eljárás során többször elismerte, ugyanakkor a beszámítási kifogásának megalapozottságát nem bizonyította.

A fellebbezés nem megalapozott.

A Fővárosi Ítéltábla az alperes fellebbezését a fellebbezési ellenkérelem és a II. rendű felperes ellenkérelme keretei között vizsgálta, és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a részítélet meghozatalához szükséges mértékben a tényállást tisztázta, és megalapozott döntést hozott.

A részítélet a következők szerint nem jogszabálysértő.

A felterjesztett iratok alapján megállapítható, hogy a 2007. október 1-jén tartott tárgyaláson (11.G.24.417/2005/32. számú tárgyalási jegyzőkönyv) a tárgyalás berekesztése előtt az alperes a beszámítási kifogásán túl olyan védekezést az elsőfokú bíróság előtt nem terjesztett elő, amely alapul szolgálhatna a II. rendű felperes kereseti kérelmének az elutasításához.

A Legfelsőbb Bíróság Polgári Jogegységi Tanácsának 2000. május 31-én meghozott 3/2000. Polgári jogegységi határozata szerint a bíróság részítélettel a kereset egészét is elbírálhatja, ha az alperes beszámítási kifogása miatt a tárgyalás elhalasztása szükséges. A Pp. 213. §-ának (2) bekezdése értelmében ugyanis a részítélet a később hozott ítélettel a beszámítási kifogásra vonatkozó tárgyalás eredményéhez képest hatályon kívül helyezhető, vagy megfelelően módosítható.

Az alperes a fellebbezésében sem hozott fel olyan tényt vagy kifogást, amely vitássá tehetné a II. rendű felperes 46.661.452 forint követelését. A beszámítási kifogás tárgyában pedig az elsőfokú bíróság mindeddig nem határozott, a bizonyítási eljárást e tekintetben folytatta; a 2007. október 1-je napján a 11.G.24.417/2005/32. szám alatt kihirdetett végzésével az alperesi jogi képviselőt arra hívta fel, hogy 15 napon belül helyezzen elnöki letétbe 400.000 forint szakértői díjelőleget.

Nem sértett eljárásjogi szabályt tehát az elsőfokú bíróság akkor, amikor a II. rendű felperes keresetének az egészét elbírált.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság részítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta. A sikertelenül fellebbező alperest a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a II. rendű felperes - általános forgalmi adót is tartalmazó - ügyvédi munkadíjként felmerült perköltsége megfizetésére, amelyet a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének alkalmazásával állapított meg.

Budapest, 2009. január 13.

. Bánki Horváth Mária s. k.,

a tanács elnöke

Dr. Rédei Anna s. k.,  
előadó bíró

Levek Istvánné dr. s. k.,  
bíró

A kiadmány hitelül: